

**Przywilej lokacyjny miasta Wąbrzeźna wystawiony przez biskupa Jana Dantyszka
10 stycznia 1534 roku**

W imię Pana Amen. Ponieważ ludzką ułomnością jest zmienność i przemijająca pamięć, tak więc to, co długo trwać powinno, powierza się przez pismo i świadków dostatecznemu zapisowi pamięci, gdyż w nadchodzących czasach zapomnieniu i zatarciu mogłoby ulec: na wieczną pamięć więc, my Jan de Curiss Dantiscus, z bożej łaski biskup chełmiński i administrator biskupstwa pomezkańskiego, wszystkim i każdemu z osobna, tak obecnym jak przyszłym oznajmiamy, że mając łaskawy wzgląd na dobra nasze biskupie zwane Fredeck lub Wąbrzeźno, pragnąc je doprowadzić do najkorzystniejszego rozkwitu, jak tylko możemy, zaś mieszkańcom owych dóbr wszystkich wolności dotąd pozbawionych i prawie jak chłopci traktowanych szczególną naszą łaskę i szczodrość okazujemy. Postanowiliśmy i zezwoliliśmy na mocy przywileju przez nas uzyskanego od najjaśniejszego władcy i pana, pana Zygmunta z bożej łaski króla polskiego, wielkiego księcia litewskiego, ruskiego, pruskiego, mazowieckiego, pana naszego i dziedzica najłaskawszego, jak też mocą naszej władzy, aby owi mieszkańcy byli mieszczanami i powinni korzystać ze wszystkich praw i wolności mieszczańskich. Nadajemy im także jarmarki i wszystkie inne wolności według zwyczaju innych miast i miasteczek, jak jest zawarte w piśmie i przywileju Jego Świętego Królewskiego Majestatu, który u nas się znajduje. Dodaliśmy im również do czterdziestu łanów, przy pierwszej lokacji wymierzonych i darowanych, dwadzieścia innych w opuszczonej wsi zwanej Podwiesk, aby w całości mieli sześćdziesiąt łanów miary chełmińskiej i posiadali je prawem dziedzicznym, oni i ich spadkobiercy. Tak jednak aby nam i naszym następcom oni i ich spadkobiercy zobowiązani byli płacić corocznie w dniu św. Marcina {11 listopada} od każdego łana półtorej grzywny monety pruskiej, licząc za grzywnę dwadzieścia groszy, jeden korzec owsa {około 120 kg} oraz dwoje kurcząt, ponadto świadczą z tychże łanów zwyczajowe prace, jak to jest przyjęte w innych naszych dobrach. Ponadto nadaje się im 56 mórg pola, które wcześniej do naszego zamku Fredeck należały, z których zobowiązani są corocznie nam i naszym następcom dawać 10 szelągów {60 szelągów = 1 grzywna} zwyczajnej monety. Na znak uznania naszej władzy zwierzchniej wszyscy i każdy z osobna, którzy warzą piwo lub chcieliby je warzyć w przyszłości, od każdego domu, w którym mieszkają, w dzień św. Marcina płacą pięć groszy, pozostali zaś mieszkańcy owego miasteczka od każdego domu lub od każdej parceli dwa grosze nam i naszym następcom biskupom corocznie, wiecześnie płacić będą zobowiązani. Aby zaś łatwiej ratusz miasteczka i inne budynki wzniesione do użytku publicznego mogły być utrzymane, błoto zaś i tego rodzaju nieczystości odprowadzane i wszystko w czystości utrzymane, daliśmy do użytku wspólnego ich gminy z całym dochodem przede wszystkim budy postawione wokół ratusza, browar ze słodownią, łaźnię i ponadto pięć parcel potrzebnych na wybudowanie domów, i dochód z tego powinien w całości przypadać dla pożytku wspólnego. Natomiast z ław rzeźnickich, lub jak się mówi z jatek, corocznie każdy rzeźnik pół kamienia łaju na dzień św. Marcina płacić jest zobowiązany, a od piekarzy i innych rzemiosł czynsz zostanie uregulowany w swoim czasie według zwyczaju innych miast, co sobie i naszym następcom do decyzji zastrzegamy, połowę tego dochodu dla nas i naszych następców rezerwujemy, druga połowę zaś przeznaczamy do użytku wspólnego. Ponadto jako

godło lub jak inni nazywają pieczęć, mocą naszej władzy i Majestatem Świętego Cesarstwa nam udzielonym, skrzydło orła jednobarwne, czarne a w poprzek tegoż skrzydła pastorał, czyli łaskę biskupią, w sposób jaki na dole tego pisma, czyli przywileju odmalowany został, mocą obecnego dokumentu nadajemy, dając i zezwalając rzeczonym poddanym naszym w tych i we wszystkich innych wolnościach cieszyć się prawem chełmińskim i wieczyście z niego korzystać. Datowane w zamku naszym Fredeck dziesiątego dnia miesiąca stycznia roku Pańskiego 1534.

Źródło: Historia Wąbrzeźna, tom I, Wąbrzeźno 2005 r., redakcja Krzysztof Mikulski, str.88-89.